

Så skapas de nya "superjapanerna"

Ulf Nilson

**DET NYA
ASIEN**

Japan behöver bättre ledare!

Unga män, och en eller annan kvinna! — med järnhård självkontroll, disciplin och nästan religiös offervilja.

Det gäller att skapa ett nytt släkte: SUPERJAPANERNA.

Formuleringarna är mina. Så hårt och rakt på sak skulle en japan aldrig uttrycka sig. Ändå tror jag att jag återger tanken bakom den unika Matsushita-skolan utanför Tokyo någorlunda korrekt.

Skolans grundare Konosoke Matsushita, superlandets mest framgångsrike industriledare. Matsushita är son till en fattig rishandlare. Han fick mycket bristfällig utbildning och började sin bana med två tomma händer i en mörk verkstad. I dag är han huvudägare till Matsushita Electric som gör National Panasonic och är ett av världens största elektronikföretag — omkring 50 000 arbetare börjar varje dag med firmasången och en omgång gymnastik.

Själviska utan sting

Men gamle Konosoke Matsushita är bekymrad. Han tycker att japanerna tappat stinget, att budgetunderskottet blivit för stort, byråkraterna för många och ungdomen för självisk. Fortsätter utvecklingen i samma riktning kan konkurrenterna lätt springa om Japan.

Varken jag själv eller någon annan västerländsk bedömare jag känner ser några allvarliga tecken på att japanerna börjat mista sin robotiska effektivitet — men många japaner tror precis som Matsushita.

Detta är bakgrunden till Matsushitas Seikei Juke, en skola för företagsledare på toppnivå,

Foto: ULF NILSON

Japan Airlines mest rutinerade flygvärdinnor anses (i Japan) uppföra sig bättre än några andra kvinnor på jorden. Följaktligen inbjuds de till Matsushita-skolan för att lära de nya superjapanerna hur man bugar, överräcker visitkort och inleder konversation. Och lektionen videofilmas.

men framför allt för politiker. Hit kan vilken japan eller japanska som helst söka som fyllt 21 år och visat prov på exceptionell begåvning, antingen i skolan eller i arbetslivet. Bara var 20:e sökande blir accepterad — slutprovet är ett samtal med Matsushita själv — och just nu har man 74 studenter, varav fem är kvinnor. Matsushita betalar alla kostnader och studenterna får samma lön som en nyanställd i något av hans företag: just under 5 000 kronor i månaden.

Under de två första åren bor

de i förläggning, därefter i sina hemorter — många förbereder redan aktivt sin politiska debut fast utan att ta ställning för något bestämt parti.

— Det får de inte göra förrän efter utbildningstiden är slut, förklarar Tomomi Doi, skolans biträdande rektor, som visade mig runt.

Te serveras med rituell elegans

Utbildningens huvudmål är disciplin, självkontroll och överblick. Gamle Matsushita

själv är entusiastisk för Japans klassiska teceremonier — alltså undervisar eleverna i hur man dricker och serverar te med en rituell elegans som om tiden inte existerade. Kan jäktade direktörer och politiker ha nytta av sådant?

Matsushita tror det i varje fall. Han tror också på kondition — varje dag börjar med löpning — en form av japansk fäktning som heter kendo och inte minst meditation. Varje eftermiddag kommer en munk från klostret intill långsamt vandrande genom trädgården

framför skolan. Hans uppgift: att lära de unga männen i krittstreckrandiga kostymer stillhetsbetydelse, vikten av att kunna vänta och komma i samklang med sig själv.

— Bara den som når frid med sig själv kan leda andra utan sidoblickar, sa herr Doi.

Jag har aldrig hört att Hans Werthén sagt något liknande — men det lät bra.

Ingen nobbar en inbjudan

Matsushita misstänker att Japan satsar för hårt på att kopiera och göra vad andra redan hittat på — fast bättre. Hans elever ska kunna kopiera men också skapa nytt. Den akademiska undervisningen är lika fri som kendo-timmarna eller meditationsstunden är disciplinerade. Berömda japaner — ingen nobbar en inbjudan från Matsushita — kommer på besök och håller föreläsningar. Eleverna lyssnar, gör anteckningar, diskuterar och tänker. Förhör förekommer bara i mycket liten utsträckning och eleven bestämmer själv ämnet för sina examensskrivningar. För övrigt får han — eller hon — inga betyg. Och mera märkvärdigt: i detta land där bra universitetsbetyg omedelbart ger tillträde till statstjänst, bankjobb eller — sämst! — anställningar i något av de stora exportföretagen, hamnar Matsushitas elever ute i kylan. Den gamle mannen och hans företag tar sin hand ifrån dem. Det är meningen att de själva — de hårddrillade men fritänkande superjapanerna — ska hitta de jobb och politiska poster de vill ha. Sedan ska de skaffa sig all möjlig makt och bygga Konosoke Matsushitas idealland: ett Japan så välskött att man kan avskaffa skatterna och så konkurrensstarkt att inte ens USA kan tävla.

EXPRESSEN söker journalist till Bil & Båt

Vi söker en journalist med flerårig erfarenhet från dags- eller veckopress för fast anställning vid vår bil- och båtredaktion. Du ska jaga nyheter, skriva featureartiklar om bilar, reservdelar, ekonomi — allt som rör branschen. Ett extra plus är om Du har erfarenhet av "tidningsmakeri" eftersom vi gör flera testbilagor om året.

Tillträde i augusti.

Upplysningar lämnas av Bil- och båtredaktionens chef Christer Gerlach, tel 08-738 34 79.

Ansökningar skickas till personalredaktör Knut-Göran Källberg, Expressen, 105 16 Stockholm, senast den 18 juni.

Journalistklubbens ordförande heter Birgitta Larsson, tel 08-738 30 90.

Se upp med solresorna

Av ANN-HJÖRDIS LARSSON

■ ■ Det finns ett samband mellan hudcancer och resor till sydliga länder.

Personer med ljus hy, blå ögon och blont eller rött hår drabbas oftare än andra av hudcancer.

Utlandsresorna bland två grupper av cancerpatienter har

kartlagts vid Lunds lasarett.

Docent Per-Ebbe Jönsson och doktor Håkan Olsson, berättar i Läkartidningen om undersökningen.

En ny undersökning visar också att det finns ett starkt samband mellan härfärg, hudtyp och ögonfärg.

LEG. OPTIKER SÖKES till GlasögonHuset i Karlsborg

Självständigt arbete i nya lokaler m. bra lön. Bostad kan ordnas. Kontakta Hedström 036-16 37 38.

LÅNA 4.000:- upp till 30.000:-

Hälften i varor — hälften i pengar

EXEMPEL: Du handlar TV och video för 10.000:- på avbetalning: Du får låna ytterligare 10.000:- i kontanter. Medtag leg. Klart på 5 minuter.

TV 26" m. fjärr 3495:- • VIDEO fr. 3995:- • STEREO fr. 1495:-

DROTTNING-TV Drottninggatan 85
Drottninggatsbacken Vard 10-18 • Lörd 10-15
mellan Teanerg. — rest. Maxim Vi tar emot de flesta kontokort • Eff. ränta 36%